

ІХ.

Наступив 1872 рік.

Весна. Жуківський сад мов молоком облитий: дерева в повнім цвіту во всій красі; ясне чисте сонце повагом, гордо пливе по синьому небу. На садовому ганку в домі Жучихи лежить великий килим, на ёму двоє дітей: дівчинка и хлопя. Хто б не глянув на їх, зразу б вгадав, що то Семенові діти — обоє як вилитий батько!.. Біля дітей купа играшок, стара нянька забавляє дівчурку. А в домі и в дворі Жучихи велика суєта: кучер на конюшні лаштує и запрягає коней; служанка носиться то в кухню з дому, то в дім з кухні. Стара Жучиха якась сумна, замислена вештається, клопочеться, вкладуючи и завязуючи торбинки: в одну вона кладе пиріжки, в другу — всячину, в третю жарену курку. Коні запряжені и підьїхали до рундука: слуги почали виносити з дому подушки и клунки...

— „На що ви, матусю, стілько понапїкали? де ж нам з отсими торбинками возиться," говорить Соня.

— „Бери, доню, бери! воно не заважить; їдеш на день, бери на два."

Вложились. Стали прощатись. По старосвітському звичаю усі, хто був у хаті, сіли. Ніхто ні слова... Ще хвилинка — піднялась стара Жучиха, а за нею и всі: стала вона перед образом, положила три земні поклони, перехрестила сина и мовчки, обнявши, стала ціловать ёго.

— „Не барись, синку!" еле промовила стара, а слїзи так и текли з очей. „От-як на старість! самотою зістаюсь... лишаєте мене одну..."

— „Як одну — а он двоє вам унуків," сказала Соня. Жучиха глянула на унуків, зітхнула и ще кріпше заплакала.

То Семен віз у Київ свою жінку до лікарів. За другою дитиною Соня стала хорить, худить и жовтїть. Свої лікарі довго лічили, довго поїли її латинськими приправами — нічого не помогало, а в кінець нарадили їхать у Київ.

Київські лікарі задержали Соню на цілий місяць. Семен зістався з нею.

Раз якось Жук зайшов у книгарню до Литова купить якусь книжку. На другім боці книгарні стояв якийсь мужчина и розмовляв з купцем, лиця ёго не видно було Жукові. Почувши голос того мужчини, Жук здрігнув и інстинктивно обернувся: перед ним стояв Джур.

— „Ба! Антоне!" скрикнув Жук.

Джур подався назад и почервонів.

— „Чи справді не пізнаєш?" питав Жук, підходячи ще ближше.

— „Здається... Жук," промовив стиха Джур.

— „Здається!.. не бійсь, не вклепався!.. вірно: Жук. Та хиба ж таки я так перемїнився, що трудно пізнать мене?"

— „Таки перемїнився," одповів Джур; відступаючи до дверей. „Чи на довго в Київ?"

— „Коли випустять... я привіз недужу жінку."

— „Ба, я й забув и не поздоровив тебе... Ти вже й жонатий — скажи, з ким?"

— „Приходи до мене, так побачиш... а то я не скажу."

— „Добре, добре, зайду, конечно зайду; скажи, де ти задержався?"

Жук дав адресу.

— „Завтра з-ранку певно зайду до тебе; жаль, що сегодня не можна: зараз їду до вельми недужого в село, а вернусь хиба в ночі... ну, та побачимось!.. Бувай здоров!" Джур

поклонився, протяг Жукові руку и не то що вийшов, а вибіг з книгарні. Слідом за ним побіг и Жук, щоб швидко занести жінці таку несподівану новину. У себе Жук застав лікаря.

— „А вгадай, Соню, кого я бачив?"

— „Не люблю вгадувати, кажи просто, кого?"

— „Джура!"

— „Що ти!.. чи правда? де він?"

— „Тут у Києві."

— „Давно?"

— „Не скажу, не розпитував, не було часу, Джур вельми хватався до якогось недужого в село."

— „Хиба ви знаєте Джура?" спитав лікар.

— „Як же, як же... ми разом вчилися, були приятелями, він у нас ціле літо гостював... Та як поїхав за кордон, так наче в воду впав: кілька літ ні слуху ні духу... аж де стрілись... казав, завтра зайде до нас."

— „Чудно!" одповів лікар.

— „Що чудно?" спитав Жук.

— „Я за певне знаю, що Джур хотів сьогодні їхати зовсім з Києва."

— „Куди?"

— „Далеко — аж у Єгипет."

И Семен и Соня витріщили очи на лікаря.

— „Чого в Єгипет?" спитали вони разом.

— „Гоїться... у ёго чахотка... ёму не довго жить; він зовсім спродався... и дім свій продав."

Кожне слово лікаря більш и більш підбивало у Жуків цікавість и кидало їх у дивовижу. Вони стали розпитувати у лікаря подробицю про Джура и от-що лікар розказав ім.

— „Позаторік приїхала з-за кордону до нас у Київ богата пані Лаврова и привезла з собою домашнього свого лікаря, вашого приятеля Джура. Маючи у себе великий гурт знайомих поміж панами, Лаврова за пів року зробила Джурові таку практику, якої не має у нас ні один лікар-професор. У Києві тільки й говорили, що про Джура. И справді стояв він того! було де не посій, там и вродить Джур. Та й везло ж ёму здорово! Через рік він купив у Лаврової дім; вступив товаришем до акціонерного банку и став директором... Далі виступив з дисертацією про глисти, взяв учене зване — доктора медицини и став доцентом в університеті. И хто ёго зна' як у ёго ставало часу: усюди він поспівав: и в банк, и в університет, и в клініку и на практику... Вийшов він у велику славу; гроші загірбав лопатою, а все таки Лаврової не кидав, був у її лікарем, и жив у неї... Ходила про їх сяка-така гутірка; ну, та у нас у Києві вже без того не можна... Отже останню зимою став Джур кашлять. Кашляє та кашляє, а далі и кров показалаась... Погане діло! зібрав він до себе на пораду трохи що не всіх київських лікарів, и я був. Роздивились, вислухали... Е, погано!.. бучорчатка... треба їхати в Єгипет, там може ще й протягне"...

— „То то," заговорив Жук, „дивлюсь я на ёго й сам собі не вірю: чи се Джур, чи ні? такий він став худий, та чудний з лица."

Даремно другого дня Жуки ждали до себе Джура: він не приїхав, — він ще з-вечера виїхав у Єгипет...